

VIRKSOMHETSPLAN

2023 - 2026

1. Innledning

FOKUS er en paraplyorganisasjon med 46 medlemsorganisasjoner i Norge pr. 1.10.22. FOKUS arbeider for å styrke kvinners makt, rettigheter og tilgang på ressurser, øke medlemsorganisasjonenes internasjonale engasjement og fremme kvinner og jenters menneskerettigheter og samfunnsdeltakelse i norsk utviklingspolitikk.

Visjon: Et samfunn basert på likestilling og likeverd, der kvinners menneskerettigheter respekteres og beskyttes, og alle kan delta på lik linje uavhengig av kjønn.

Virksomhetsplanen bygger på FOKUS' strategi 2022-2026 «Makt, rettigheter, ressurser» (vedtatt av representantskapet i 2021), ny rammeavtale med Norad for støtte til sivil samfunn, informasjonsavtalen med Norad og årlig avtale Kulturdepartementet. Overordnet mål for strategiperioden er at kvinners makt, rettigheter og tilgang på ressurser er styrket.

FOKUS skal i strategiperioden arbeide for:

- Å redusere omfanget av vold mot kvinner og jenter.
- Å styrke kvinners og jenters seksuelle og reproduktive helse og rettigheter.
- Å beskytte kvinners økonomiske rettigheter og deltakelse i lovverk, arbeidsliv og i næringsetableringer.
- Å sikre at kvinners rettigheter ivaretas i alle faser av kriser og konflikter.
- Å øke oppmerksomhet og satsning på, samt styrke inkludering av kjønnsperspektiv i arbeidet med bekjempelse av klimaendringer. Det integreres i alt relevant arbeid FOKUS jobber med
- Å styrke FOKUS som faglig sterk og bærekraftig organisasjon.

FOKUS har søkt om ny rammeavtale med Norad for støtte til sivil samfunn for fem nye år fra 2023. Avtalen vil bli inngått i første kvartal av 2023. Syv av medlemsorganisasjonene inngår i programsamarbeidet. I tillegg har FOKUS en fem-årlig rammeavtale på informasjon med Norad (2021-2025) og årlig avtale med Kulturdepartementet om støtte bl.a. til stipend for medlemsorganisasjonene til FNs Kvinnekommisjon og arbeid relatert til sivil samfunns deltakelse.

Innenfor disse rammene skal FOKUS:

- Følge opp strategien til FOKUS og se hvordan målene i strategien kan nås.
- Implementere programvirksomhet i den nye avtalen med Norad.
- Videreutvikle arbeidet med næringsliv og menneskerettigheter.

- Skaffe inntekter til egenandel gjennom innsamling i Norge, samfinansiering med andre donorer, og fra nasjonale og internasjonale fond. Se på sammensetningen av ulike kilder til finansiering.
- Videreutvikle former for involvering av medlemsorganisasjonene i programforvaltning, politisk pådriverarbeid og kommunikasjon og sikre gode samarbeidsrutiner.
- Arbeide for at norske myndigheter fremmer kvinners menneskerettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken og utvikler en videre handlingsplan for dette arbeidet.
- Aktiv deltagelse og pådriverarbeid i forberedelse og gjennomføring av FNs Kvinnekommisjon.
- Følge opp og rapportere på programmene i Norad-avtalen.
- Følge opp implementere og rapportere på den 5-årige informasjonsavtalen med Norad.
- Sikre et godt arbeidsmiljø for de ansatte i FOKUS.

Virksomhetsplan gjeldene for hele strategiperioden 2023-2026. Det vil bli utarbeidet årlige planer og rapporteres på disse.

2. Programsamarbeid

FOKUS har søkt om en ny fem-årig rammeavtale med Norad om støtte til sivil samfunn i utviklingsland. Avtalen inneholder fire programmer i til sammen syv land og Somaliland, basert på de tematiske prioriteringene i strategien. Det er søkt om 5,5 årsverk til å følge opp avtalen. Det vil si:

- Bidra til at partnerorganisasjonene har kompetanse og kapasitet til å gjennomføre programmene som avtalt
- Sikre gode rutiner for rapportering på progresjon og ressursbruk
- Styrke kontrollsystemer
- Styrke synergieffektene i programsamarbeidet
- Videreutvikle kompetansegruppene med deltakere fra medlemsorganisasjonene, for gjennom dette sikre en tettere kobling mellom programarbeidet og kompetanse- og ressurscenteret.

Indikatorer for resultatoppgjøret for programvirksomheten for rammeavtaleperioden

- Godkjent og signert ny rammeavtale med Norad.
- Godkjent årsrapport fra Norad.
- Gjennomføre oppfølgingsbesøk til alle partnerne.
- Kompetansegrupper opprettet på de fire tematiske områdene i programsamarbeidet.
- Gjennomføring av og implementering av resultater av evalueringer.

2.1 Kvinners og jenters rett til liv uten vold

Mål for strategiperioden: *Reduksjon i omfanget av vold mot kvinner og jenter.*

I rammeavtalen for 2023-2027 med Norad har FOKUS søkt om støtte til å forebygge, beskytte mot og respondere på vold mot kvinner og jenter i samarbeid med 14 partnerorganisasjoner i Colombia, Guatemala, Tanzania, Uganda og Kenya. To medlemsorganisasjoner inngår i programsamarbeidet. Det iverksettes tiltak både for å forebygge vold mot kvinner, jenter og LBT+ og for å bistå voldsutsatte. Arbeidet omfattes av ulike tilnærminger. Hele bygdesamfunn mobiliseres i arbeidet mot vold mot kvinner gjennom SASA! i Tanzania og forebygging av FGM i Kenya og Tanzania. Arbeid rettet inn mot urfolkskvinner og jenter støttes i Guatemala og Colombia.

Programsamarbeidet bidrar inn mot følgende mål i strategien:

- Økt kunnskap om vold mot kvinner og jenter og dens konsekvenser.
- Å endre kjønnsdiskriminerende sosiale normer som fører til aksept for vold i samfunnet og hindrer likestilling.

- Vedtak og håndhevelse av lover som sikrer kvinner og jenter rett til et liv uten vold og kriminaliserer voldsutøvelse.
- Flere støttetiltak for kvinner og jenter som er utsatt for vold.
- Implementering av konvensjoner, nasjonalt og internasjonalt lovverk og annet rammeverk som eksisterer for å bekjempe ulike former for vold og trakassering.

2.2. Kvinner og jenters rett til å bestemme over egen kropp

Mål for strategiperioden: *Kvinner og jenters seksuelle og reproduktive helse og rettigheter (SRHR) er styrket.*

I den nye rammeavtalen med Norad 2023-2027 er det søkt om å gjennom programsamarbeidet å øke tilgangen til trygge aborter og andre seksuelle og reproduktive helse og rettigheter for kvinner, jenter og LBT+. Ti lokale partnere og fire medlemsorganisasjoner inngår i programsamarbeidet i Colombia, Guatemala, Etiopia, Malawi, Uganda og Somaliland.

Programsamarbeidet bidrar inn mot følgende mål i strategien::

- Tilgang til prevensjon, og lovlige og trygge aborter.
- Avkriminalisering av abort.
- At Norge aktivt fremmer og støtter kvinners og jenters seksuelle og reproduktive helse og rettigheter i utviklingspolitikken.
- At seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk ikke skal være grunnlag for diskriminering.
- At kvinner kan gå gjennom svangerskap og fødsel uten unødig risiko.
- Lover som sikrer kvinnen rett til å bestemme når og om hun selv skal ha barn.
- Trygge svangerskapsrelaterte helsetjenester.
- Kunnskapsbasert seksualitetsundervisning for alle.

2.3 Kvinner og jenters økonomiske rettigheter og deltakelse

Mål for strategiperioden: *Flere kvinner og jenter har fått oppfylt sine økonomiske rettigheter og deltar i økonomi, samfunn og arbeidsliv.*

I rammeavtalen for 2023-2027 med Norad har FOKUS søkt om støtte til å sikre kvinners økonomiske rettigheter og deltakelse i samarbeid med tre lokale organisasjoner i Uganda. I Colombia og Guatemala skal mulige samarbeidspartnere for å utvikle en programportefølje på tematikken identifiseres. Dette arbeidet koordineres av FOKUS regionkontor. SheDil, det digitale verktøyet utviklet av FOKUS som et hjelpemiddel for bedrifters kjønnsensitive aktsomhetsvurderinger, inngår som en integrert del av programmet.

Programsamarbeidet bidrar inn mot følgende mål i strategien:

- Like rettigheter til finanstjenester, arv og eiendom for kvinner og menn.
- Anstendige arbeidsvilkår og levelønn for kvinner.
- Kvinners rett og mulighet til fagorganisering.
- At kvinners rettigheter og likestilling er en sentral del av den globale norske nærings- og handelspolitikk .
- Aktiv bruk av internasjonale normative rammeverk for å beskytte kvinner og jenters menneskerettigheter overfor både næringsliv, sivilt samfunn og myndigheter.
- Lovregulering av næringslivets ansvar for menneskerettigheter for kvinner og menn.
- Tydelig synliggjøring og inkludering av kjønnsperspektiv i klimatilpasningstiltak og tiltak knyttet til klimaendringer.
- Økt inkludering og tilgang på digitale verktøy og motvirkning av kvinner og jenters digitale utenforskap.

2.4. Kvinner og jenters rettigheter knyttet til konflikt og kriser

Mål for strategiperioden: *Kvinner og jenters deltakelse og lederskap i freds- og forsoningsarbeid er styrket, kvinner deltar mer i forebygging og respons på kriser og konflikter og kvinner og jenters rettigheter ivaretas i krise og konflikt.*

I rammeavtalen for 2023-2027 med Norad har FOKUS søkt om støtte til kvinners deltakelse og lederskap i freds- og forsoningsarbeid i samarbeid med ni lokale partnerorganisasjoner og FOKUS kontor i Colombia. Gjennom programperioden vil brudd på kvinners, jenters og LBT+ rettigheter som følge av konflikten dokumenteres og de vil få juridisk bistand til å få ivaretatt rettigheter som landrettigheter og tilgang på erstatning.

Programsamarbeidet bidrar inn mot følgende mål i strategien:

- Kvinner og jenter inkluderes og kvinners og jenters rettigheter og behov ivaretas i alle faser av konflikt og kriser (forebygging, respons og gjenoppbygging).
- Kjønnsbasert vold og seksuelle overgrep i konflikt og kriser, samt i situasjoner knyttet til flukt og migrasjon, rapporteres og rettsforfølges.
- Kvinners og jenters seksuelle og reproduktive helse og rettigheter ivaretas i alle faser av konflikt og kriser, inkludert i flukt og tvunget migrasjonssituasjoner.
- Kvinners tilgang til og rett til land og naturressurser anerkjennes i gjenoppbyggings og forsoningsfasen etter konflikt og krise.
- Kvinner og jenter involveres aktivt i fredsprosesser, fredsforhandlinger og iverksetting av fredsavtaler.
- FN-resolusjonene om kvinner, fred og sikkerhet og ungdom fred og sikkerhet iverksettes og implementeres.

3. FOKUS SOM FAGLIG STERK OG BÆREKRAFTIG ORGANISASJON

Mål for strategiperioden: FOKUS er en bærekraftig medlemsorganisasjon med et sterkt engasjement blant bredden av medlemsorganisasjoner, og er en robust økonomi. FOKUS er kjent som en faglig troverdig, innovativ og gjennomføringsdyktig organisasjon, og som har en arbeidsplan som ivaretar ansatte og gir utviklingsmuligheter i trygge rammer.

3.1. FOKUS som medlemsorganisasjon

Mål:

- At medlemsorganisasjonene er mer aktive i beslutningsprosessene i FOKUS.
- At det gis variert tilbud knyttet til rollen som ressurs- og kompetansesenter.
- Nye arenaer for å engasjere medlemsorganisasjonene utvikles videre.
- Koordinert og effektivt pådriverarbeid for internasjonalt kvinne- og likestillingsarbeid.

3.2. FOKUS økonomi

Mål:

- Videreutvikle arbeidet for å gjøre organisasjonen mindre avhengig av en inntektskilde

- Øke de frie inntektene
- Øke antall økonomiske bidragsytere

3.3. FOKUS som faglig aktør

Mål:

- Mer læring og utveksling på tvers i organisasjonen: Mellom medlemmer, mellom medlemmer og partnere, og mellom partnere.
- Å være en politisk premissleverandør i internasjonale kvinnespørsmål for norske myndigheter og andre utviklingspolitiske aktører.
- Å øke forståelsen av hvordan sivilt samfunn, kvinneorganisasjoner og -nettverk og andre organisasjoner gjør en forskjell i arbeidet med å realisere kvinners menneskerettigheter.

3.4. FOKUS er en god arbeidsplass

- Økt trivsel, mestring og utviklingsmuligheter for FOKUS' ansatte
- God resultatoppnåelse på avtaler
- God dialog med medlemsorganisasjoner og avklarte forventninger
- Følge opp integrering av ansatte på Colombia-kontoret i FOKUS' virksomhet
- Løpende oppmerksomhet på godt arbeidsmiljø